

Kostenloser Esperanto-Kurs - 6. Lektion

1. „VARMA VETERO HODIAŬ, ĈU NE?“

- „Varma vetero hodiaŭ, ĉu ne?“

Aĥ, pensas Klara, ĉiam konversacioj komenciĝas per tiu ĉi aŭ simila frazo. Klara nun sidas en ĝardeno, post la matena Esperanto-kurso, kaj ĝuas la belan naturon ĉirkaŭe. De tempo al tempo aperas birdoj. Apud ŝi sidas ĉirkaŭ dudekjara knabino, kiu deziras konversacii kun ŝi. La knabino denove ekparolas:

- „De kie vi venas? Ĉu ankaŭ el Polujo?“

Klara rigardas la knabinon, kiu ŝajnas esti afabla kaj bonkora (bon-kor-a). Klara kapneas (kap-ne-as).

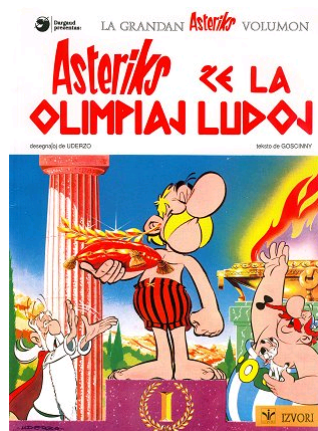
- Ne, mi venas el Germanujo. Mi estas Klara. Kiel vi nomiĝas?
- Agnjeŝka.
-? Kiel?
- Rigardu, jen mia nomŝildo.

Klara legas la nomon sur ŝia nomŝildo.

- Ho! Mi ja komprenas... Kion vi faris hodiaŭ?
- Mi partoprenis prelegon pri Esperantlingva literaturo, respondas Agnjeŝka. Antaŭ ne longe oni tradukis faman svedan romanon por infanoj: „Pipi Ŝtrumpolonga“. Kaj ĉu vi scias ke eĉ ekzistas komiksoj en Esperanto?
- Ĉu vere? Mi ŝategas komiksojn!
- Ankaŭ mi! Rigardu, tiu ĉi apartenas al mia instruisto, li prunte donis ĝin al mi.

Klara prenas la libron, kies nomo estas „Asteriks ĉe la Olimpiaj ludoj“. Klara kaj ŝia najbarino samtempe legas la unuajn paĝojn. Iom poste, Klara rigardas la horloĝon:

- Ho, jam estas la kvina! Mi planis partopreni la koktelistan kurson. Ĉu ankaŭ vi?
- Jes, mi volonte venos. Poste ni povos plulegi.

2. NEUE WÖRTER

Zum Selberherausfinden: varma, naturo, literaturo, romano, aŭtoro, originala, diversa, kontroli.

aparteni	gehören	najbaro	Nachbar
aperi	erscheinen	nomŝildo	Namensschild
ĉirkaŭe	in der Umgebung, ringsherum	pensi	denken
fama	berühmt	Pipi Ŝtrumpolonga	Pipi Langstrumpf
horloĝo	Uhr	Polujo	Polen
kapnei	verneinend den Kopf schütteln	simila	ähnlich
kapo	Kopf	sveda	schwedisch
kien	wohin	tempo	Zeit
koktelo	Cocktail, Mischgetränk	traduki	übersetzen

3. ZUSAMMENFASSUNG DER GRAMMATIK – TEIL 1

Hier eine kurze Wiederholung von Sachen, die du in den Grammatikteilen der vergangenen Lektionen gelernt hast:

3.1 Die Wortarten und ihre Endungen:

- Substantiv: -o (floro)
- bestimmter Artikel: la (la floro)
- Adjektiv: -a (bela floro)
- abgeleitete Adverbien: -e (bele)
- ursprüngliche Adverbien ohne Endung: tro, hodiaŭ
- **Pronomina** (Fürwörter)
 - Personalpronomina: mi, vi, li, ŝi, ĝi, ni, vi, ili; oni
 - Possesivpronomina: mia, via, lia, ŝia, ĝia, nia, via, ilia; onia
 - Andere wichtige Pronomina findest Du unter 3.2!
- **Verb** (Zeitwort)
 - Infinitiv: -i (legi)
 - Gegenwart: -as (mi legas, vi legas, ...)
 - Vergangenheit: -is (mi legis, vi legis, ...)
 - Zukunft: -os (mi legos, vi legos, ...)
 - Wunschform: -us (mi legus, vi legus, ...)
 - Aufforderungsform: -u (legu!)
- **Numerale** (Zahlwörter)
 - Kardinalzahlen (Grundzahlen):
 - nul, unu, du, tri, kvar, kvin, ses, sep, ok, naŭ, dek,
 - dek unu, dek du, dudek, tridek, kvardek,
 - cent, cent unu, cent dek unu, ducent, ducent dudek du, trimil tricent tridek tri
 - **Ordinalzahlen** (Ordnungszahlen):
 - unua, dua, deka, dek unua, ducent dudek dua.
 - unue, due, deke.

3.2 Tabellwörter

Eine ganze Reihe häufig gebrauchter Adverbien und Pronomina sind im Esperanto in einer logisch erschließbaren Tabelle zusammengefasst. Jedes der darin enthaltenen Wörter besteht aus zwei Bestandteilen. Die Bedeutung des ersten Wortteiles findest Du in der Spalte, die Bedeutung des zweiten Wortteiles in der Zeile. Zum Beispiel:

- 3. Spalte + 4. Zeile = i- + -am = iam = unbestimmt + Zeit = irgendwann
- 1. Spalte + 3. Zeile = ki- + -e = kie = fragend + Ort = wo?

	ki- fragend	ti- hinweisend	i- unbestimmt	ĉi- allumfassend	neni- verneinend
-u Person, benannte Sache	kiu wer, welcher, welche(s)	tiu jener, der	iu jemand, irgendein	ĉiu jeder	neniu keiner, niemand
-o unbenannte Sache	kio was	tio jenes, das	io irgendwas, etwas	ĉio alles	nenio nichts
-e Ort	kie wo	tie dort, da	ie irgendwo	ĉie überall	nenie nirgendwo
-am Zeit	kiam wann	tiam dann	iam irgendwann	ĉiam immer	neniam nie
-a Eigenschaft	kia wie, was für ein	tia solch ein	ia irgendein	ĉia jederlei	nenia keinerlei
-el Art und Weise	kiel wie, auf welche Weise	tiel so	iel irgendwie	ĉiel auf jede Weise	neniel in keiner Weise
-om Menge	kiom wieviel	tio soviel	iom etwas, ein wenig	ĉiom alles	neniom nichts
-al Grund	kial warum	tial darum	ial aus irgendeinem Grund	ĉial aus jedem Grund	nenial aus keinem Grund
-es Besitz	kies wessen	ties dessen, deren	ies irgend jemandes	ĉies jedermanns	nenies niemandes

Die Tabellwörter können auch verändert werden. Z.B. kann man manche von ihnen in den Plural setzen

tiuj belaj floroj - diese schönen Blumen

Und sie können eine Akkusativendung erhalten (bei Substantiven, Adjektiven, vielen Pronomina und einigen Adverbien):

Mi legis ĉi **tiujn** bonajn librojn - Ich habe diese guten Bücher gelesen.

Falsch wäre „*Mi legis tion libron.*“, da *tio* kein Demonstrativpronomen ist. Es muss „*Mi legis tiun libron.*“ heißen.

3.3 Wortbildung

Ein Wort besteht im Esperanto aus einer oder mehreren Wortwurzeln, Vor- und Nachsilben und einer oder mehreren Endungen:

- nur Wurzel: *apud* (neben)
- Wurzel + Endung: *apuda* (la *apuda domo* - das daneben befindliche Haus)
- 2 Wurzeln + Endung: *leglibro* / *legolibro* (Lesebuch)
- Affixe (Vor-/Nachsilben) + Wurzel + Endung:
 - *juna* - jung, *junulo* - Jugendlicher, *junularo* - Jugend (junge Menschen)
 - *gejunuloj* - Jugendliche (beiderlei Geschlechts), *maljunulino* - alte Frau

Bisher bekannte Präfixe (Vorsilben):

- *ek-* (plötzlicher Beginn): *ekkanti*
- *ge-* (beiderlei Geschlechts): *gejunuloj*
- *mal-* (Gegenteil): *maljuna*
- *re-* (zurück, noch einmal): *redoni*; *relegi*

Bisher bekannte Suffixe (Nachsilben):

- *-ad-* (Dauer; oft auch zur Substantivierung von Verben): *la legado* (das Lesen)
- *-aĵ-* (eine Sache): *trinkaĵo* (Getränk)
- *-an-* (Angehöriger, Anhänger): *alilandano* (ali-land-an-o)
- *-ant-* (eine Tätigkeit Ausführender): *skribanto*
- *-ar-* (Schar, Ansammlung): *junularo*
- *-eg-* (Vergrößerung, Verstärkung): *maljunega* (uralt)
- *-et-* (Abschwächung): *boteleto*
- *-ej-* (Ort): *lernejo* (Schule)
- *-uj-* oder *-i-* (Land): *Germanujo*/*Germanio*
- *-iĝ-* (zu etwas werden; Darstellung eines Vorganges): *bluiĝi* (blau werden)
- *-il-* (Werkzeug, Gerät, Mittel): *laŭtparolilo* (Lautsprecher)
- *-in-* (macht das Wort weiblich): *virino* (Frau)
- *-ist-* (Beruf; ständige Tätigkeit): *skribisto* (Schreiber)
- *-ul-* (Person, Träger einer Eigenschaft): *malgrandulo* (Kleiner)

3.4 Einleitung eines Teilsatzes

Bei zusammengesetzten Sätzen kann der zweite Teilsatz eingeleitet werden durch:

1. **kaj/aŭ/sed**: Mi serĉis mian filon, sed (mi) ne trovis lin. - Ich suchte meinen Sohn, fand ihn aber nicht.
2. **ke**: Mi jam diris, ke mi forvojaĝos morgaŭ. - Ich habe schon gesagt, dass ich morgen wegfahren werde.
3. **kiu(n)/kio(n)**: Diru, kiu vi estas! - Sag', wer du bist! Rakontu, kion vi vidis! - Erzähle, was du gesehen hast! Rakontu, kiun vi vidis! - Erzähle, wen du gesehen hast!
4. **Präposition + kiu(n)/kio(n)**: Jen la knabo, kun kiu dancis via filino! Ĉu vi ne scias, sur kion li skribis la poemon? Sur la lernejan tablon!
5. **Jedes der Fragewörter aus der Tabelle (3.2)**: Ĉu ŝi skribis, kiel ŝi fartas? Ĉu vi aŭdis, kiom da infanoj ili havas?

3.5 Sechs Varianten des Satzaufbau (Vorschläge):

1. **Subjekt - Prädikat**: Li venis.
2. **Ergänzung - Subjekt - Prädikat - Ergänzung** (Adverb): Hieraŭ li venis tro malfrue.
3. **Subjekt - Prädikat - Ergänzung** (direktes Objekt, Akkusativ): Li skribas leteron.
4. **Subjekt - Prädikat - Ergänzung** (indirektes Objekt, Präpositiv): Ŝi sidas en la lernejo. Ŝi iras en la lernejon. (Richtungsangabe)
5. **Unpersönliche Sätze**: Prädikat (Verb; oder: Verb – Adverb): Pluvas. - Es regnet. Estas varme. - Es ist warm.
6. **Der deutsche Infinitiv mit „zu“** wird im Esperanto einfach mit dem Infinitiv ausgedrückt: Ŝi ŝajnas esti la plej alta. - Sie scheint die Größte **zu** sein.

Alle Varianten können mit weiteren Ergänzungen gebildet werden. Aus stilistischen Gründen oder durch den Einfluss der Muttersprache gibt es nicht selten Abweichungen von dieser Reihenfolge.

4. ÜBUNGEN

Lies dir die „Zusammenfassung der Grammatik. Teil I“ gründlich durch!

4.1 Bilde mit jedem der Fragewörter aus der Tabelle (1. Spalte) einen Fragesatz!

4.2 Formuliere zu jeder Variante des Satzaufbaus (3.5) zwei Beispielsätze!

4.3 Übersetze die Beispielsätze aus 3.4-4 und 3.4-5!

5. „MI CELAS FLUE PAROLI ESPERANTON!“

La sekvan matenon Klara leviĝas post kaj mallonga kaj gaja nokto. Ŝi ankoraŭ lacas, sed ŝi ne volas maltrafi la kurson. Do ŝi iras unue al necesejo. Proksime troviĝas ankaŭ la duŝoj, kie Klara volas rapide duŝi. Sed kiam ŝi vidas la longegan vicon, ŝi decidas nur laviĝi kaj brosi dentojn. La duŝado devas atendi, Klara ne havas multe da tempo. Ŝi ankoraŭ ne faris la hejmtaskojn por la hodiaŭa kurso! Post la lavado ŝi reiras al la ĉambro por vestiĝi kaj kuras al la matenmanĝo. Ju pli rapide ŝi finmanĝos des pli da tempo restas por la hejmtaskoj, kiujn ŝi bedaŭrinde ne sukcesis fini hieraŭ pro la amuza vesperprogramo.

La instruisto bonvenigas la lernantojn kaj deziras agrablan lernadon. Kune la grupo korektas la hejmtaskajn ekzercojn. Bedaŭrinde Klara ne ĉiam trovis la ĝustan solvon, sed faris kelkajn stultajn erarojn.

- Por la fina ekzameno mi devas pli bone prepariĝi, pensas Klara. Mi ja celas flue paroli Esperanton!

Feliĉe, ŝi lernis aliajn gravajn vortojn dum la libertempo, kiam ŝi interparolis kun multaj homoj el diversaj landoj. La tuta aranĝo estas kaj lerniga kaj amuza afero.

6. NEUE WÖRTER

bedaŭrinde	leider	laca	müde
duŝo	Dusche	lavi	etw. waschen
feliĉe	glücklicherweise	maltrafi	verpassen
grava	wichtig	necesejo	Toilette, Klo (wörtlich: nötiger Ort)
hejmtasko	Hausaufgabe	nokto	Nacht
Ju ... des ...	Je ... desto	vestiĝi	sich anziehen

Lösungen zu 4.

Für 4.1 und 4.2 sind viele Lösungen möglich. Hier ein Beispiel:

- 4.1 Kiu estas la knabino en la parko?
- 4.2 Ni lernas Esperanton. (für Variante 3)

4.3

- 3.4-4 Hier ist der Junge, mit dem deine Tochter getanzt hat. Weißt du nicht, auf was er das Gedicht geschrieben hat? Auf den Tisch in der Schule!
- 3.4-5 Hat sie geschrieben, wie es ihr geht? Hast du gehört, wie viele Kinder sie haben?

7. KONTROLLÜBUNGEN FÜR DEINEN MENTOR

7.1 Übersetze den Text der beiden Comics!

7.2 Beschreibe auf Esperanto, was du auf dem rechten Bild siehst!

Dabei kannst du folgende Wörter benutzen:

viro, teni, maŝino, mano, diri, kristnasko, komerco

Wenn du andere Wörter verwenden willst, hilft dir vielleicht das Reta Vortaro weiter - <http://www.reta-vortaro.de/>

Leider sind die Esperantosprachigen Asterixbände derzeit vergriffen. Aber keine Sorge, es gibt ausreichend andere Comics, schau doch einfach mal beim [Projekt RoMEo](#). Du kannst auch direkt einen Comic als PDF herunterladen: [Lasta Lekcio en Gotingeno](#) Die Comics von nichtlustig.de und andere findest du unter <http://komiksoj.wordpress.com/>